

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 25.08.2025

Αρ. Πρωτ.: 29453

Ταχ. Δ/ση: Αριστοτέλους 17
Τ.Κ.: 10433 Αθήνα
Τηλέφωνο: 2132161426, 2132161433
2132161428, 2132161429
E-mail: tke@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ: ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε ερώτηση Βουλευτή

Σε απάντηση της με αρ. **7177/01-07-2025** ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Βελόπουλο Κυριάκο, με θέμα: «Ανησυχητική αυξημένη θετικότητα των δειγμάτων νερού στο παθογόνο βακτήριο Legionella στην Κρήτη, που αγγίζει το 50% και προκαλεί οξεία βακτηριακή λοίμωξη του αναπνευστικού / Νόσος των Λεγεωναρίων», και κατά το μέρος της δικής μας αρμοδιότητας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σχετ: α. Η υπ' αριθ. Δ1(δ)/Γ.Π.οικ.27829/15.05.2023 (ΦΕΚ Β' 3525) ΚΥΑ «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2020 (L435/1, 23.12.2020)».

β. Η υπ' αριθ. Δ1(δ)/ΓΠοικ.23849/24.04.2024 Εγκύκλιος της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος του Υπουργείου Υγείας, με θέμα «Μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας από τη νόσο των λεγεωναρίων» (ΑΔΑ: ΨΛΣΔ465ΦΥΟ-Z70).

γ. Η υπ' αριθ. Δ1(δ)/ΓΠοικ.26639/16.06.2025 Εγκύκλιος της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος του Υπουργείου Υγείας, με θέμα «Υπενθύμιση εγκυκλίου περί μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τη νόσο των λεγεωναρίων» (ΑΔΑ: Ψ10Ζ465ΦΥΟ-M4Γ).

δ. Η υπ' αριθ. 7177/01.07.2025 κοινοβουλευτική ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, αναφορικά με την αυξημένη θετικότητα των δειγμάτων νερού στο παθογόνο βακτήριο *Legionella* στην Περιφέρεια Κρήτης.

ε. Το υπ' αριθ. ΕΠ1246/17.07.2025 έγγραφο της Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Κρήτης

Αρχικά, για την παρακολούθηση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης εφαρμόζονται οι διατάξεις της υπ' αριθ. Δ1(δ)/Γ.Π.οικ.27829/15.05.2023 (ΦΕΚ Β' 3525) ΚΥΑ «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2020 (L435/1, 23.12.2020) **(-α-σχετ.)**, στην οποία καθορίζονται οι παράμετροι παρακολούθησης της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης καθώς και οι αντίστοιχες παραμετρικές τιμές τους (ανώτατες επιτρεπόμενες συγκεντρώσεις). Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Στην ως άνω διάταξη, καθορίζονται «**οι υπεύθυνοι φορείς ύδρευσης**» και οι «**αρμόδιες αρχές**» για την παρακολούθηση του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, ως εξής:

1. Για τις υδρεύσεις Δήμων κλπ. υπεύθυνοι φορείς ύδρευσης (πρώτος βαθμός ευθύνης) είναι οι Δήμοι, ή Σύνδεσμοι Δήμων ή ΔΕΥΑ, οι οποίοι φέρουν την ευθύνη της μελέτης, κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος ύδρευσης και της διενέργειας υγειονομικών αναγνωρίσεων και εργαστηριακών εξετάσεων - με τη συχνότητα που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, σε συνάρτηση με την παροχή του διανεμόμενου νερού, προκειμένου να παρέχεται πόσιμο νερό σε ποσότητα επαρκή για τις ανάγκες του υδρευόμενου πληθυσμού, χωρίς διακοπές και το σύστημα ύδρευσης να είναι απαλλαγμένο από κάθε υγειονομικό κίνδυνο.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του μέρους Ε' του Παραρτήματος Ι της (α) σχετ., για το νερό που κυκλοφορεί στο εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης σχολείων, **τουριστικών εγκαταστάσεων, ξενοδοχείων, σωφρονιστικών ιδρυμάτων και στρατοπέδων**, ορίζεται ως επιπλέον παράμετρος παρακολούθησης η *Legionella*. Όπως ορίζεται στις διατάξεις της παρ.3 του μέρους Β' του Παραρτήματος ΙΙ της (α) σχετ., «[...] η ευθύνη για τη δειγματοληψία και ανάλυση θα είναι των υπευθύνων λειτουργίας των εγκαταστάσεων των κτιρίων»

2. Οι Υπηρεσίες Περιβαλλοντικής Υγιεινής των Περιφερειακών Ενοτήτων (δεύτερος βαθμός ευθύνης) είναι οι αρμόδιες Αρχές για την εκτέλεση και εφαρμογή της (α) σχετ. Υγειονομικής Διάταξης. **Ασκούν εποπτικό έλεγχο** της ποιότητας του πόσιμου νερού, προκειμένου να διαπιστωθεί αν το πόσιμο νερό που διαθέτουν για κατανάλωση οι υπεύθυνοι φορείς ύδρευσης, ανταποκρίνεται στις ελάχιστες απαιτήσεις που προδιαγράφονται στο παράρτημα Ι της προαναφερόμενης ισχύουσας νομοθεσίας. Διενεργούν υγειονομικούς ελέγχους και δειγματοληψίες νερού των συστημάτων ύδρευσης των περιοχών αρμοδιότητάς τους.

Δεν υποκαθιστούν τους υπεύθυνους φορείς ύδρευσης αλλά συνεργάζονται μαζί τους, προκειμένου να εξασφαλίζεται η συνεχής και απρόσκοπτη παροχή υγιεινού ασφαλούς πόσιμου νερού, η ποιότητα του οποίου θα πληροί τους όρους της νομοθεσίας.

3. Το Υπουργείο Υγείας έχει επιτελικό ρόλο και στο πλαίσιο αυτό καταρτίζει κατευθυντήριες οδηγίες προς τους υπεύθυνους φορείς ύδρευσης και τις υπόλοιπες αρμόδιες αρχές για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους. Για την παρακολούθηση της παραμέτρου της Legionella, το Υπουργείο Υγείας έχει εκδώσει τις (β) και (γ) σχετ. εγκυκλίου.

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες των ανωτέρω εγκυκλίων:

- Κάθε περίπτωση παράλειψης της τήρησης της παραμετρικής τιμής της Legionella **θα πρέπει να διερευνάται αμέσως** ώστε να εντοπιστούν τα αίτια. Οι υπεύθυνοι λειτουργίας των τουριστικών εγκαταστάσεων διασφαλίζουν την εφαρμογή αποτελεσματικών και αναλογικών προς τον κίνδυνο μέτρων ελέγχου και διαχείρισης για την πρόληψη και την αντιμετώπιση τυχόν εκδηλώσεων της νόσου. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 14 της (α) σχετ. *«αν, παρά τα μέτρα που λαμβάνονται, ώστε το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης να είναι υγιεινό και καθαρό, [...] αυτό εξακολουθεί να μην πληροί τις παραμετρικές τιμές, [...] οι υπεύθυνοι φορείς ύδρευσης σε συνεργασία με την Υπηρεσία Περιβαλλοντικής Υγιεινής της οικείας ΠΕ εξασφαλίζουν ότι αναλαμβάνονται, το ταχύτερο δυνατόν, οι απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες για την αποκατάσταση της ποιότητάς του [...]»*.
- Σε περίπτωση μη τήρησης των διατάξεων της (α) σχετ. επιβάλλονται ποινικές και διοικητικές κυρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 20 αυτής.
- Σε περίπτωση που το νερό που παρέχεται στο εσωτερικό δίκτυο διανομής των τουριστικών εγκαταστάσεων δεν πληροί τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί

ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (-α- σχετ.) θα πρέπει άμεσα να ενημερώνονται οι αρμόδιες για την αδειοδότησή τους Αρχές, ήτοι το Υπουργείο Τουρισμού και οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού για τις δικές τους ενέργειες.

4. Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 της (α) σχετ., για τις εγκαταστάσεις προτεραιότητας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι τουριστικές εγκαταστάσεις δυναμικότητας 250 κλινών και άνω, θεσπίζεται η υποχρέωση διενέργειας εκτίμησης κινδύνου των εσωτερικών (οικιακών) συστημάτων διανομής νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, η οποία περιλαμβάνει:

α) γενική ανάλυση των δυνητικών κινδύνων που συνδέονται με τα εσωτερικά (οικιακά) συστήματα διανομής και με τα σχετικά προϊόντα και υλικά, και του κατά πόσον οι εν λόγω δυνητικοί κίνδυνοι επηρεάζουν την ποιότητα του νερού στο σημείο όπου αυτό βγαίνει από τις βρύσες που χρησιμοποιούνται συνήθως για νερό ανθρώπινης κατανάλωσης.

β) παρακολούθηση των παραμέτρων που παρατίθενται στο Παράρτημα Ι μέρος Δ της (α) σχετ., στις εγκαταστάσεις όπου εντοπίστηκαν συγκεκριμένοι κίνδυνοι για την ποιότητα του νερού και την ανθρώπινη υγεία κατά τη γενική ανάλυση που διενεργείται σύμφωνα με το στοιχείο α'.

Σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον για την παράμετρο της *Legionella*, η συχνότητα δειγματοληψίας της θα είναι αυτή που καθορίζεται στο σημείο 3 του Μέρους Β του Παραρτήματος ΙΙ, ήτοι δύο φορές ετησίως.

Εφόσον διαπιστωθεί ότι υπάρχει κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία από εσωτερικά (οικιακά) συστήματα διανομής ή από τα σχετικά προϊόντα και υλικά, ή όταν η παρακολούθηση που διενεργείται αποδεικνύει ότι οι παραμετρικές τιμές που ορίζονται στο Παράρτημα Ι μέρος Δ της (α) σχετ. δεν πληρούνται, οι υπεύθυνοι λειτουργίας των εγκαταστάσεων προτεραιότητας λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να αποκλείσουν ή να περιορίσουν τον κίνδυνο να μην τηρηθούν οι παραμετρικές τιμές που ορίζονται στο Παράρτημα Ι μέρος Δ της (α) σχετ.

Πιο συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά την ύπαρξη κρουσμάτων λεγεωνέλλας της περιφέρειας Κρήτης, η Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας Κρήτης με το υπ' αριθ. ΕΠ1246/17.07.2025 έγγραφο της Δ/νσης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Κρήτης **(ε σχετ.)**, μας ενημέρωσε ότι σε συνεργασία

με τις Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειακών Ενοτήτων της Περιφέρειας Κρήτης, ενημερώνει τακτικά τους ενδιαφερόμενους για την ανάγκη εφαρμογής των κατευθυντήριων οδηγιών του Υπουργείου Υγείας και του ΕΟΔΥ για την προστασία της Δημόσιας Υγείας. Αναφορικά με τη Νόσο των Λεγεωνάριων, οι ενέργειες χωρίζονται σε **προληπτικές και κατασταλτικές**.

1. Στις **προληπτικές** ενέργειες, περιλαμβάνονται δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε όλα τα ξενοδοχεία της Κρήτης τα οποία ενημερώνονται παρέχοντάς τους έγγραφες πληροφορίες, κυρίως προς τους διευθυντές τουριστικών καταλυμάτων, σχετικά με τη νόσο των Λεγεωνάριων, συνοδευόμενες με Τεχνικό Δελτίο Ελέγχου - Αυτοελέγχου 15 σημείων για τη μείωση του κινδύνου από *Legionella spp.*

Η Περιφέρεια Κρήτης επίσης, μέσω των αρμόδιων Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, συνεργάζεται αποτελεσματικά με τις εποπτεύουσες αρχές (Υπουργείο Υγείας, ΕΟΔΥ), την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης, το Περιφερειακό Εργαστήριο Δημόσιας Υγείας Κρήτης (ΠΕΔΥ), το Σύλλογο Τουριστικών Γραφείων και Πρακτορείων της Κρήτης, την ομοσπονδία Ξενοδόχων Κρήτης, το Σύλλογο Διευθυντών Ξενοδοχείων της Κρήτης και φυσικά και την Περιφερειακή Διεύθυνση Τουρισμού Κρήτης.

Δράσεις που αφορούν τη Δημόσια Υγεία και ειδικότερα την προστασία του πληθυσμού από την έξαρση κρουσμάτων και τα διαχρονικά προβλήματα και από υδατογενή παθογόνα, πραγματοποιήθηκαν και φέτος πριν την έναρξη και κατά τη διάρκεια της τρέχουσας τουριστικής περιόδου, μέσω ενημερωτικών εκδηλώσεων σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες.

Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκαν ημερίδες με θέμα: «ΕΚΤΑΚΤΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ – ΕΞΑΡΣΕΙΣ ΥΔΑΤΟΓΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΟΓΕΝΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ», στις οποίες αναφέρθηκαν όλες οι σχετικές οδηγίες, εργαλεία, πρακτικές και πρωτόκολλα για την αντιμετώπιση τέτοιων συμβάντων και συγκεκριμένα:

- Στο Ηράκλειο η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 11/3/2025 στην αίθουσα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ηράκλειου.
- Στο Ρέθυμνο η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 17/3/2025 στην αίθουσα «Το σπίτι του πολιτισμού»
- Στα Χανιά η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 8/4/2025 στις 17:30 στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

- Στο Λασιίθι η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 27/6/2025 στις 11:00 το πρωί στην Αίθουσα του Επιμελητηρίου Λασιθίου, στον Άγιο Νικόλαο.

Επίσης στελέχη των υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας της Περιφέρειας Κρήτης συμμετείχαν ως ομιλητές σε ενημερωτικές εκδηλώσεις όπου παρουσιάστηκαν οι πιθανοί κίνδυνοι αλλά και τα προτεινόμενα προληπτικά μέτρα. Συγκεκριμένα:

- Στο Ξενοδοχείο IBEROSTAR Selection Creta Marine Hotel, πραγματοποιήθηκε επιμορφωτικό σεμινάριο στις εγκαταστάσεις του Ξενοδοχείου στις 3-4/6/2025.
- Στον Παγκρήτιο Σύλλογο Διευθυντών Ξενοδοχείων την Πέμπτη 20/3/2025 στην μηνιαία ολομέλειά του στο Ηράκλειο, όπου παρουσιάστηκαν τα προβλήματα αλλά και τα απαιτούμενα μέτρα που αφορούν τις εξάρσεις υδατογενών και τροφιμογενών ασθενειών (συμπεριλαμβανομένης της νόσου των Λεγεωνάριων).
- Τέλος, επίσης στον Παγκρήτιο Σύλλογο Διευθυντών Ξενοδοχείων την Τρίτη 24/6/2025 στην μηνιαία ολομέλειά του, παρουσιάστηκε η κατάσταση που επικρατούσε τόσο από πλευράς των παραπλανητικών δημοσιευμάτων για τη νόσο των Λεγεωνάριων στην Κρήτη όσο και την σοβαρότητα της λήψης προληπτικών μέτρων από όλα τα τουριστικά καταλύματα ανεξαρτήτως παρουσίας ή μη κρουσμάτων.

2. Οι **κατασταλτικές ενέργειες** από την Περιφέρεια Κρήτης προκύπτουν μετά από ενημέρωση κρουσμάτων που σχετίζονταν με διαμονή σε Ξενοδοχεία της Κρήτης από τον ΕΟΔΥ. Στο πλαίσιο αυτό, διενεργούνται έκτακτοι έλεγχοι στα συστήματα ύδρευσης των τουριστικών αυτών εγκαταστάσεων και δειγματοληψίες ύδατος. Από τους μεμονωμένους αυτούς ελέγχους (και όχι στο σύνολο των Ξενοδοχείων της Κρήτης) βρέθηκαν και θετικά δείγματα στα οποία καταγράφηκε το αναφερθέν ποσοστό θετικότητας των δειγμάτων. Μάλιστα για επιπλέον ασφαλή εκτίμηση κινδύνου καταμετρήθηκαν όπως ορίζεται στην ισχύουσα υγειονομική διάταξη (α σχετ.) και συγκεντρώσεις *Legionella* spp. μικρότερης των 1000 cfu/L, **γεγονός που δικαιολογεί το αυξημένο ποσοστό θετικότητας, καθώς αυτό αναφέρεται σε περιπτώσεις ελέγχου καταλυμάτων όπου ήδη είχαν ανιχνευθεί κρούσματα της νόσου των λεγεωνάριων.**

Σε όλα τα καταλύματα όπου έχουν μέχρι σήμερα καταγραφεί κρούσματα λαμβάνονται ΑΜΕΣΑ όλα τα απαραίτητα μέτρα όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία

και επιβάλλονται οι σχετικές κυρώσεις σε περίπτωση που αυτό κριθεί απαραίτητο για την προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Επισημαίνεται ότι οι υπεύθυνοι των τουριστικών καταλυμάτων οφείλουν στο πλαίσιο του αυτοελέγχου τους, να τηρούν τα μέτρα πρόληψης και να πραγματοποιούν επαρκείς δειγματοληψίες, τεκμηριώνοντας την ασφάλεια των συστημάτων νερού σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Ειδικότερα, σε σχέση με τις κατασταλτικές ενέργειες που αφορούν το ξενοδοχείο στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου όπου παρουσιάστηκε συρροή κρουσμάτων, ελήφθησαν **ΑΜΕΣΑ** όλες οι απαιτούμενες ενέργειες που θα διασφαλίσουν την προστασία της Δημόσιας Υγείας (αναστολή λειτουργίας η οποία υφίσταται μέχρι και σήμερα).

Οι έλεγχοι από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας Κρήτης, συμπεριλαμβανομένων των δειγματοληψιών ύδατος και της πραγματοποίησης εκτίμησης κίνδυνου των δικτύων ύδρευσης τουριστικών καταλυμάτων, θα συνεχιστούν καθ' όλη την τουριστική περίοδο και αναμένονται και νέες εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δράσεις για την προστασία της Δημόσιας Υγείας.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Βουλευτή κ. Βελόπουλο Κ.

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Υπουργού
2. Γρ. Αναπλ. Υπουργού
3. Γρ. Υφυπουργού
4. Γρ. Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΛΑΚΗ